LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

HE 3/2025 ajoneuvolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Liikenne- ja viestintävaliokunta 27.2.2025

Jenni Rantio
Veli-Matti Syrjänen

Keskeiset ehdotukset: Huolto- ja korjaamotoimijoiden rikosrekisteriote

- Ajoneuvovalmistajista riippumattomille huolto- ja korjaamotoimijoille (=yrityksille) ja heidän työntekijöille ehdotetaan oikeutta saada rikosrekisteriote niin kutsuttua SERMI-hyväksyntää varten (*Scheme for accreditation, approval and authorization to Access Security-related Repair and Maintenance Information*)
- Ehdotuksen taustalla ovat jo voimaan tulleen EU-asetuksen muutokset
  - Hyväksynnän avulla toimijat voivat saada ajoneuvojen valmistajilta ajoneuvon turvatekijöihin liittyviä tietoja, joita tarvitaan huolto- ja korjaustoiminnassa
  - Esimerkiksi ajonestolaitteistoon ja varkaudenestolaitteisiin liittyviä tietoja
  - Hyväksyntä edellyttää *rikosrekisterin puhtauden* osoittamista
- Lakimuutoksia tarvitaan, koska rikosrekisteriotteen saamisesta tulee Suomessa säätää laissa. Rikosrekisteriotteet ovat salassapidettäviä.
- Muutos on tärkeä korjaamo- ja huoltoalan toimintamahdollisuuksien kannalta
- Ehdotuksessa on kiinnitetty erityistä huomiota henkilötietojen suojaan. Kansallista liikkumavaraa hyödynnetään siltä osin kuin mahdollista (esim velvollisuus poistaa tiedot säilytysajan päätyttyä)

Keskeiset ehdotukset: Kuljetusyrityksen pitäminen riskiyrityksenä

- Esityksellä pannaan täytäntöön EU-sääntelyssä tapahtuneet muutokset koskien perusteita, joilla maanteiden henkilö- ja tavaraliikenneluvan haltija voidaan luokitella riskiyritykseksi
  - Jatkossa EU:n ajo- ja lepoaika-asetuksen ja ajopiirturiasetuksen säännösten noudattamatta jättäminen tavalla, josta aiheutuu huomattava kuoleman tai vakavan loukkaantumisen riski, sisällytettäisiin yhdeksi riskiyrityksenä pitämisen luokitusperusteeksi
- Tähän liittyen myös hyvämaineisuuden arviointi päivitettäisiin vastaamaan uusia vakavimpien rikkomusten perusteita
- Muutoksilla ei ole merkittäviä vaikutuksia yritysten toimintaan, koska yritysten riskiluokittamista tehdään jo. Ehdotuksella on myönteisiä vaikutuksia liikenneturvallisuuden kannalta.

Keskeiset ehdotukset: Katsastajien ja yksittäishyväksyjien sakkorekisteritiedot

- Traficomille ehdotetaan oikeutta tarkastaa ajoneuvojen katsastusta ja yksittäishyväksyntää tekevien toimijoiden taustat sakkorekisteristä
- Traficomilla on jo lakisääteinen velvollisuus tarkastaa näiden toimijoiden luotettavuus
- Nykyisin Traficom saa rikosrekisteritiedot, mutta ei sakkorekisteritietoja
- Kyse on viranomaisten välisestä tiedonvaihdosta (Traficom - Oikeusrekisterikeskus). Tiedot toimitetaan rajapinnan kautta, mikä lisää lupaprosessin sujuvuutta. Ehdotus ei aiheuta kustannuksia katsastusta tai yksittäishyväksyntää tekeville. Viranomaisille ei aiheudu erityisiä kehittämiskustannuksia.
- Ehdotuksissa kiinnitetty huomiota erityisesti henkilötietojen suojaan

Lakien voimaantulo

- Muutosten taustalla oleva EU-sääntely on tullut jo voimaan
- Tavoitteena on, että lait tulisivat voimaan 1.5.2025